

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสถิติและเชิงบรรยายประกอบกันโดยการสำรวจนักศึกษาที่ออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพของกุ่มวิทยาลัยครุภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ระดับปริญญาตรี หลักสูตร 2 ปี และ 4 ปี วิชาเอกสังคมศึกษา ที่ลงทะเบียนออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ในปีการศึกษา 2525 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับของปัญหาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษาวิชาเอกสังคมศึกษาระดับปริญญาตรีที่เกิดจากสภาพต่างกันของนักศึกษากุ่มวิทยาลัยครุภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และเปรียบเทียบปัญหาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษา ได้แก่ ปัญหาการเตรียมและบันทึกการสอน การดำเนินการสอน การวัดและการประเมินผล ความร่วมมือของโรงเรียน ครูที่เลี้ยง อาจารย์นิเทศก์ และพื้นฐานความรู้วิชาสังคมศึกษาที่เกิดจากสภาพต่างกันของนักศึกษา ได้แก่ เพศของนักศึกษา อาชีพ ฐานะ และระดับความรู้ของผู้ปกครองของนักศึกษา ตามลำดับขั้นตอนของการวิจัยดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. การสร้างเครื่องมือในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ได้แก่ นักศึกษาระดับปริญญาตรี วิชาเอกสังคมศึกษา หลักสูตร 2 ปี ปีที่ 2 จำนวน 160 คน และระดับปริญญาตรี หลักสูตร 4 ปี ปีที่ 4 จำนวน 160 คน รวมประชากร 320 คน และกลุ่มตัวอย่างที่สุ่มมาได้ คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรี วิชาเอกสังคมศึกษา หลักสูตร 2 ปี จำนวน 150 คน และหลักสูตร 4 ปี จำนวน 132 คน รวม 282 คน คิดเป็นร้อยละ 88.12 การสุ่มตัวอย่างประชากรใช้วิธีสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling)¹ จากนักศึกษากุ่มวิทยาลัยครุภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 8 แห่งดังนี้

¹ประคอง กรรณสูต, สถิติเพื่อการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์ (กรุงเทพมหานคร : ภาควิชาการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2525), หน้า 31.

ตารางที่ 1 รายชื่อวิทยาลัย จำนวนประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

รายชื่อวิทยาลัยครู	ค.บ. 2 ปี และ 4 ปี ที่ออกฝึกสอน	จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่สุ่มมาได้		
		ค.บ. 2 ปี	ค.บ. 4 ปี	รวม
วิทยาลัยครูอุตรธานี	40	20	17	37
วิทยาลัยครูเลย	40	17	16	33
วิทยาลัยครูอุบลราชธานี	40	18	14	32
วิทยาลัยครูบุรีรัมย์	40	19	15	34
วิทยาลัยครูสุรินทร์	40	16	16	32
วิทยาลัยครูนครราชสีมา	40	20	14	34
วิทยาลัยครูมหาสารคาม	40	20	20	40
วิทยาลัยครูสกลนคร	40	20	20	40
รวม	320	150	132	282

2. กลุ่มตัวอย่างนี้เป็นนักศึกษาภาคปกติ วิชาเอกสังคมศึกษา ระดับปริญญาตรี หลักสูตร 2 ปี จำนวน 150 คน และหลักสูตร 4 ปี จำนวน 132 คน รวม 282 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ใช้แบบสอบถามจำนวน 1 ชุด ซึ่งมีลักษณะดังนี้

1. ระบบเลือกตอบ (Multiple Choice) จำนวน 4 ข้อ
2. ระบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) ชนิด 5 สเกล (Five - Point Scale) รวม 66 ข้อ

แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ใช้ถามเกี่ยวกับสภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบเลือกตอบปลายปิด รวม 4 ข้อ

ตอนที่ 2 ใช้ตามเกี่ยวกับปัญหาของการฝึกสอน เป็นแบบมาตราส่วน
ประเมินค่า ใช้ตามนักศึกษาระดับปริญญาตรี หลักสูตร 2 ปี และหลักสูตร 4 ปี วิชาเอกสังคม
ศึกษา เกี่ยวกับปัญหาต่อไปนี้

- ปัญหาเตรียมและบันทึกการสอน	9	ขอ
- ปัญหาการดำเนินการสอน	14	ขอ
- ปัญหาการวัดและประเมินผล	6	ขอ
- ปัญหาความร่วมมือของโรงเรียน	8	ขอ
- ปัญหาความร่วมมือของครูพี่เลี้ยง	9	ขอ
- ปัญหาความร่วมมือของอาจารย์นิเทศก์	10	ขอ
- ปัญหาความรู้พื้นฐานวิชาสังคมศึกษา	10	ขอ
รวม	66	ขอ

ตัวอย่างแบบสอบถามตอนที่ 2

สภาพปัญหา	มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
1. ปัญหาในการวางแผนการสอนตามแนวใหม่					
2. ปัญหาในการตั้งจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมในการเตรียมการสอน					

เกณฑ์การตรวจให้คะแนน

เมื่อนักศึกษาได้กาเครื่องหมาย (✓) ลงในช่องคำตอบทางด้านขวามือแล้ว การ
นับคะแนนถือเกณฑ์ดังนี้

มีปัญหามากที่สุด	คะแนนเท่ากับ	5
มีปัญหามาก	คะแนนเท่ากับ	4
มีปัญหাপานกลาง	คะแนนเท่ากับ	3
มีปัญหาน้อย	คะแนนเท่ากับ	2
มีปัญหาน้อยที่สุด	คะแนนเท่ากับ	1

การสร้างแบบสอบถาม

1. ศึกษานโยบายและหลักการต่าง ๆ เกี่ยวกับการฝึกสอนของนักศึกษาระดับปริญญาตรี วิชาเอกทั่วไป และวิชาเอกสังคมศึกษาจากเอกสาร บทความ ผลการวิจัย หลักสูตรวิชาเอกสังคมศึกษา และบุคคลที่เกี่ยวข้อง

2. นำความรู้และข้อมูลที่ได้จากการศึกษาไปสร้างแบบสอบถาม โดยให้ครอบคลุมปัญหาในด้านต่าง ๆ ดังนี้

ก. ด้านการเตรียมการสอนและบันทึกการสอน	9	ข้อ
ข. ด้านการดำเนินการสอน	14	ข้อ
ค. ด้านการวัดและการประเมินผล	6	ข้อ
ง. ด้านความร่วมมือของโรงเรียน	8	ข้อ
จ. ด้านความร่วมมือของครูที่เลี้ยง	9	ข้อ
ฉ. ด้านความร่วมมือของอาจารย์ในเทศก	10	ข้อ
ช. ด้านพื้นฐานความรู้ในวิชาที่สอน	10	ข้อ
รวม	66	ข้อ

3. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอให้อาจารย์ผู้ควบคุมการวิจัยและผู้ทรงคุณวุฒิ รวม 10 ท่าน ตรวจสอบและปรับปรุงให้เหมาะสม

4. นำแบบสอบถามทดลองใช้ (Try-out) กับกลุ่มตัวอย่างจากนักศึกษาระดับปริญญาตรี วิชาเอกสังคมศึกษา หลักสูตร 2 ปี ของวิทยาลัยครูสกลนคร จำนวน 40 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง แล้วจึงหาความเชื่อมั่น โดยใช้หลักสูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Coefficient of Alpha)¹ ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.89

5. นำแบบสอบถามไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บข้อมูลกระทำโดยผู้วิจัยติดต่อหัวหน้าสถานศึกษา คือ อธิการวิทยาลัยครูทั้ง 8 แห่ง ซึ่งบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มอบหนังสือราชการถึงหัวหน้าสถานศึกษา ขออนุญาตให้ผู้วิจัยแจกและเก็บข้อมูล โดยผู้วิจัยจะนำแบบสอบถามไปมอบให้หัวหน้าหน่วยฝึกสอน หรือประธานคณะกรรมการประสานการวิชาชีพ เพื่อส่งแบบสอบถามไปให้นักศึกษาฝึกสอนตอบ ผู้วิจัยจะเดินทางไปรับแบบสอบถามกลับคืนด้วยตนเองอีกครั้งหนึ่ง

การวิเคราะห์ข้อมูล

นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาวิเคราะห์เชิงสถิติ ดังนี้

1. นำแบบสอบถามตอนที่ 1 มาแจกแจงความถี่ของแต่ละคำถาม คิดเป็นร้อยละ แล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง

2. นำแบบสอบถามตอนที่ 2 มากำหนดคะแนนของแต่ละคำตอบ แต่ละข้อของคำถาม

ดังนี้

มีปัญหามากที่สุด	5	คะแนน
มีปัญหามาก	4	คะแนน
มีปัญหাপานกลาง	3	คะแนน
มีปัญหาน้อย	2	คะแนน
มีปัญหาน้อยที่สุด	1	คะแนน

แจกแจงความถี่ของแต่ละข้อคำถาม นำคะแนนมาหาค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง โดยถือเกณฑ์ดังนี้

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่	4.51 ขึ้นไป	ถือว่ามมีปัญหามากที่สุด
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	3.51 - 4.50	ถือว่ามมีปัญหามาก
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	2.51 - 3.50	ถือว่ามมีปัญหাপานกลาง
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	1.51 - 2.50	ถือว่ามมีปัญหาน้อย
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	1.50 - ลงมา	ถือว่ามมีปัญหาน้อยที่สุด

3. เปรียบเทียบปัญหาระหว่างเพศชายและหญิง ฐานะของผู้ปกครอง โดยใช้ทดสอบ
ด้วย t - test

4. เปรียบเทียบปัญหาระหว่างนักศึกษาที่มีอาชีพต่างกันของผู้ปกครอง และระดับการศึกษาของผู้ปกครอง โดยใช้ทดสอบด้วยค่าของ F - test

5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลมีดังนี้

5.1 การหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้หลักสูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา
(Coefficient of Alpha)¹

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left(1 - \frac{S_i^2}{S_t^2} \right)$$

α = ค่าความเชื่อมั่น

n = จำนวนข้อของแบบสอบถาม

S_i^2 = ความแปรปรวนรายข้อ

S_t^2 = ความแปรปรวนแบบสอบถามทั้งฉบับ

5.2 การหาการอยละ โดยใช้สูตร²

$$\text{การอยละ} = \frac{\text{จำนวนคำตอบ} \times 100}{\text{จำนวนประชากรกลุ่มตัวอย่าง}}$$

5.3 การหาค่าเฉลี่ย โดยใช้สูตร³

$$\bar{X} = \frac{\sum fx}{N}$$

¹ ประคอง กรรณสูต, เรื่องเดียวกัน, หน้า 52.

² เรื่องเดียวกัน, หน้า 73.

³ เรื่องเดียวกัน, หน้า 80.

\bar{x}	=	ค่าเฉลี่ย
Σfx	=	ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
N	=	จำนวนประชากรในกลุ่มตัวอย่าง

5.4 การหาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยใช้สูตร¹

$$S.D. = \sqrt{\frac{\Sigma fx^2}{N} - \frac{(\Sigma fx)^2}{N}}$$

เมื่อ S.D.	=	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
Σfx^2	=	ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง
Σfx	=	ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
N	=	จำนวนประชากรในกลุ่มตัวอย่าง

5.5 การเปรียบเทียบปัญหาที่มีประชากร 2 กลุ่ม โดยใช้สูตร²

$$t = \frac{\bar{x}_1 - \bar{x}_2}{\sqrt{\frac{\Sigma x_1^2 + \Sigma x_2^2}{N(N-1)}}$$

S_1^2	=	ค่าความแปรปรวนของกลุ่มที่ 1
S_2^2	=	ค่าความแปรปรวนของกลุ่มที่ 2
N_1	=	จำนวนประชากรในกลุ่มตัวอย่างที่ 1
N_2	=	จำนวนประชากรในกลุ่มตัวอย่างที่ 2
\bar{x}_1	=	ค่าเฉลี่ยของกลุ่มที่ 1
\bar{x}_2	=	ค่าเฉลี่ยของกลุ่มที่ 2

¹ เรืองเคียวกัน, หน้า 110.

² เรืองเคียวกัน, หน้า 115.

5.6 การเปรียบเทียบปัญหาที่มีประชากรเกินกว่า 2 กลุ่ม โดยใช้สูตร¹

$$F = \frac{MS \text{ treatment}}{MS \text{ Error}}$$

$$\text{หรือ } F = \frac{MS_b}{MS_w}$$

เมื่อ

$$F = \frac{\text{ความแปรปรวน}}{\text{ค่าเฉลี่ยกำลังสองของระหว่างกลุ่ม}}$$

$$MS_b = \frac{\text{ค่าเฉลี่ยกำลังสองของภายในกลุ่ม}}{\text{ค่าเฉลี่ยกำลังสองของภายในกลุ่ม}}$$

อนึ่ง การวิเคราะห์ข้อมูลและค่าสถิติต่าง ๆ ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้ เครื่องคอมพิวเตอร์ IBM 370/138 โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS (Statistical Package for Social Sciences) ของสถาบันบริการคอมพิวเตอร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

¹บุญธรรม กิจปรีชาวิสุทธิ, ระเบียบวิธีการวิจัยทางสังคมศาสตร์ (กรุงเทพมหานคร : ภาควิชาศึกษาศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล, 2524), หน้า 251.